

FITXA COMPRA VERDA PINTURES I VERNISSOS

1. Categoria del producte

Pintures i vernissos.

2. Criteris ambientals de compra

Les pintures i vernissos convencionals contenen productes sintètics derivats de la indústria petroquímica que poden perjudicar el medi ambient i la nostra salut: metalls pesants (plom, cadmi, mercuri, etc.) i compostos orgànics volàtils (COVs) (xilè, toluè, fenols i formaldehids). Alguns d'aquests productes, classificats com a cancerígens, s'emeten en el moment d'aplicar-los i fins i tot en el període d'assecat. Les pintures també poden ser de base aigua, i això implica una reducció de la presència d'aquests compostos. D'altra banda, les pintures ecològiques es fan en base a matèries primeres d'origen vegetal i/o mineral que no contaminen ni en la seva producció ni en la seva aplicació i tenen com a benefici, entre d'altres, que són aptes per a persones amb al·lèrgies.

Per tant, abans de comprar pintures o vernissos cal tenir present aquesta distinció.

2.1. Especificacions tècniques

— Característiques de l'envàs / embalatge

- En les pintures sintètiques no s'acostuma a descriure els ingredients, ni tampoc icones que indiquin la nocivitat d'aquests, ja que només s'assenyala en cas que se superi un determinat llindar de perillositat.
- En les pintures naturals i/o minerals sí que s'acostuma a descriure la composició completa, tot i que sovint es fa sense ecoetiqueta identificativa.
- Informació que hauria de contenir l'envàs:
 - Ús i superfície a què es destina el producte i condicions d'utilització.
 - Recomanacions sobre: mesures preventives de protecció per a qui l'utilitza, neteja dels utensilis, emmagatzematge un cop obert el producte, i correcta gestió dels residus.

— Composició del producte:

- Les pintures ecològiques s'elaboren amb matèries primeres naturals i/o minerals, i no contenen productes com ara biocides o plastificants.
- Limiten els pigments blancs i el diòxid de titani per a pintures blanques.
- Limiten els COVs en la barreja de la pintura i el dissolvent segons aplicacions.
- No contenen hidrocarburs aromàtics volàtils (o en contenen en poca quantitat), ni metalls pesants com ara bari (excepte sulfat de bari), mercuri, crom VI, cadmi, plom, arsènic, seleni i antimoni.
- El producte no està classificat com a tòxic, molt tòxic, perillós per al medi ambient, carcinogènic, tòxic per a la funció reproductora, nociu, corrosiu, mutagènic ni irritant.
- Limiten els ingredients perillosos per al medi ambient.

— Aptitud per a l'ús:

- Les pintures blanques i les clares han de tenir un determinat rendiment (capacitat de recobriment del 98%, 8 m² per litre de producte).
- Les pintures de paret han de tenir una resistència al fregament humit.
- Els vernissos i pintures per al terra han de tenir una resistència a l'aigua després de vint-i-quatre hores d'exposició i setze de recuperació, i no s'hi ha de produir cap canvi en el color ni en la brillantor.
- Les pintures per al terra han de tenir una resistència a l'abrasió.

2.2. Avantatges de tenir en compte criteris ambientals de compra

- Les pintures ecològiques: repel·leixen millor la pols, ja que tenen menys electricitat estàtica que les sintètiques, i per això s'embruten menys; milloren la qualitat de l'aire en els ambients de treball; reducten l'ús de materials contaminants i substàncies perilloses, i minimitzen l'emissió de contaminants a les aigües residuals i a l'atmosfera (menor emissió de COVs); minimitzen els residus perillosos (envasos i residus de producte); tenen més durabilitat i resistència, i menys impacte ambiental en tot el seu cicle de vida (consum energètic, residus, etc.); aconseguen una millor transpiració de les parets, i això fa que la humitat i el vapor d'aigua siguin evacuats amb més facilitat i no s'hi formin condensacions ni fongs o bacteris; i, finalment, com que són ignífugues no desprenen gasos tòxics en cas d'incendi, o contaminació del sòl o els recursos hídrics arran de l'ús d'aigua o altres productes d'extinció.
- Els vernissos permeten a la fusta dilatar-se i contreure's sense que hi surtin esquerdes, de manera que s'evita la necessitat de decapar i polir.
- Així mateix, hi ha la possibilitat d'utilitzar pintures innovadores que contenen pigments amb propietats reflectants que eviten l'escalfament de les

superfícies, la qual cosa contribueix a reduir el consum energètic en climatització i a minimitzar les emissions de CO₂ a l'atmosfera.

Bones pràctiques

Evidentment, la millor pràctica és no pintar. Utilitzar materials que no necessiten ser pintats, com ara estructures prefabricades o recobriments amb material sonoreductor.

- Seguir les recomanacions del fabricant amb relació a la manera de pintar i les quantitats a utilitzar.
- Utilitzar resines naturals i/o animals i pintures sense additius sempre que la normativa de riscos ho permeti (per característiques de resistència al foc).
- Si no s'utilitzen pintures ecològiques, convé utilitzar pintures en base aigua, que, tot i ser sintètiques, contaminen menys que les de base dissolvent.
- En cas que es vulgui pintar amb pintures de color, és preferible fer servir pintura ecològica blanca tenyida amb un colorant natural.
- Cal evitar esmalts o pintures a l'oli per la seva perillositat. En cas que les pintures desprenguin una olor forta, val més evitar-les, ja que segurament contenen molts dissolvents. Es poden utilitzar remeis naturals, com ara barrejar oli de llinosa i pigments de colors.
- Cal comprar laques naturals i vernissos que no continguin dissolvents orgànics.
- Quan s'acaba de pintar o aplicar vernissos, cal netejar els pinzells i/o altres elements amb aigua o amb dissolvents fets amb essències de cítrics, en comptes de fer-ho amb aigua.
- Cal no escollir colors dels quals ens puguem cansar fàcilment. I també convé mantenir les parets netes, i així evitem haver de pintar sovint. El fet de pintar amb colors clars dona més lluminositat i ajuda a disminuir el consum energètic.

2.3. Gestió del residu o reciclatge i altres elements de gestió

Cal comprar la quantitat necessària de producte per tal que no en sobri, i en envasos grans en comptes de petits. Les pintures i envasos que sobrin són considerats residus perillosos o especials segons la normativa, i per tant cal portar-los a la deixalleria o fer que un gestor autoritzat se'n faci càrrec. Els residus de pintures naturals poden ser biodegradables, i alguns són compostables, i no són considerats com a residu perillós o especial.

2.4. Etiquetes

En pintures i vernissos sintètics, el fet de disposar d'una etiqueta ecològica no és indicatiu de no contenir cap substància química, sinó de contenir-ne en menys proporció. De totes maneres, avui en dia és la manera més fàcil d'identificar un producte "més ecològic".

Etiqueta europea, etiqueta alemanya Àngel Blau

3. Mites i tabús

És difícil adquirir pintures i vernissos ecològics, i són més cars que els convencionals

Les pintures i vernissos ecològics són aproximadament un 15% més cars, però tenen més resistència i durabilitat i faciliten una menor proliferació de fongs i bacteris. La utilització més reduïda de productes tòxics que afecten la salut humana fa que al capdavall el preu sigui compensat.

Hi han pintures no transpirables

Si una pintura té un reclam que diu "transpirable", això dona a entendre que n'hi han d'altres que no ho són. En realitat totes ho són en un cert grau, però algunes ho són més que d'altres. Les sintètiques són les menys transpirables.

Pintures ecològiques sintètiques

Cal anar amb compte amb la paraula "ecològica", ja que alguns fabricants de pintures sintètiques la fan servir per referir-se a les pintures en base aigua perquè contenen una menor proporció de dissolvents; però cal dir que sí que contenen altres ingredients que provenen del petroli (hidrocarburs), i per tant cal no considerar-les "ecològiques"

4. Xarxa de compra o informació per a la compra: webs d'interès

Ecoproductes i ecoserveis (DMAH - Generalitat de Catalunya):

<http://mediambient.gencat.cat>

Etiqueta Ecològica Europea (Flor Europea):

<http://www.eco-label.com>

Pangea: www.pangea.org

Pots descarregar aquesta fitxa en format pdf a la web: www.clubemas.cat

Edita: Club EMAS

Disseny, maquetació i impressió:

El Tinter, SAL

(empresa certificada ISO 9001, ISO 14001 i EMAS)

Dipòsit legal.: B-46.367-07

Imprès en paper 100% reciclat:

Col·laboradors d'aquest número

Gregori Reyes, Maria Passalacqua

Col·legi d'Ambientòlegs de Catalunya (COAMB)

Jordi Abad (disseny i maquetació)

Manuel Reyes (disseny pòsters)

Si no vols rebre

RQA, fes-nos-ho

saber a l'adreça:

info@clubemas.cat

Amb el suport de

Generalitat de Catalunya
Departament de Medi Ambient
i Habitatge

Si has de llençar aquesta revista,
fes-ho al contenidor blau.